

ПАМ'ЯТНІ ДАТИ, ЮВІЛЕЇ

ПРОФЕСОРУ ЯРОСЛАВУ АДАМЕНКУ – 50

АДАМЕНКО Ярослав Олегович – доктор технічних наук за спеціальністю 21.06.01 – екологічна безпека, професор, завідувач кафедри екології Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

Народився 25 травня 1964 р. у с. Єлань Кемеровської області (Росія) у сім'ї науковців. Навчався в середній школі в мм. Іркутську та Івано-Франківську. 1981-1986 рр. – студент Івано-Франківського інституту нафти і газу за спеціальністю «Геологія та розвідка нафтових і газових родовищ». Отримав диплом з відзнакою та кваліфікацію гірничого інженера-геолога. В цьому ж році вступив до аспірантури. Свою трудову діяльність розпочав інженером науково-дослідного сектору інституту, продовжив науковим співробітником НДІ нафтогазових технологій.

Науково-педагогічну діяльність розпочав у 1993 р. з посади асистента кафедри екології ІФДТУНГ після захисту кандидатської дисертації на тему «Геолого-промислові критерії підвищення газовіддачі та газоприйомистості продуктивних пластів з низькими пластовими тисками на підземних газосховищах Прикарпаття», продовжив на посаді доцента цієї ж кафедри. У 2001 р. отримав атестат доцента по кафедрі екології.

Протягом підготовки в докторантурі у 1996-1999 рр. при кафедрі екології сформувався основний науковий напрямок робіт Ярослава Олеговича: «Науково-методичні основи процедури з оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) екологічно небезпечних об'єктів господарської діяльності». Цьому сприяла активна участь у численних міжнародних, госпдоговірних, держбюджетних проектах, в яких Ярослав Олегович був керівником, відповідальним виконавцем, провідним експертом. У 1998-2000 рр. Я.О. Адаменко був відповідальним виконавцем міжнародного Америко-Українського Демонстраційного для України проекту «Оцінка впливів на навколишнє середовище розробки Пасічнрянського нафтогазоконденсатного родовища», який виконувався в рамках програми „Кучма-Гор” при сприянні Агентства Міжнародного Розвитку США та Представництва ООН в Україні разом з експертами Агентства Охорони Середовища США.

У 1999-2001 рр. був керівником групи проекту з ОВНС будівництва нового золівдвалу Бурштинської ТЕС – проект виконувався при сприянні Івано-Франківської ОДА та Представництва ООН в Україні.

У 2002-2003 рр. Я.О. Адаменко був одним із ключових експертів Проекту TACIS «Вдосконалення транскордонної системи збереження природи Верховини», в якому керував розділом ОВНС туристично-рекреаційного використання гори Говерли.

Я.О. Адаменко брав участь у понад тридцяти міжнародних та республіканських наукових конференціях, а також є одним з авторів Державних будівельних норм (ДБН А.2.2-1-2003) з «Оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС)».

З 1999 року розпочалась довготривала (продовжується і тепер) робота з оцінки впливів на навколишнє середовище гірськолижних туристично-рекреаційних комплексів

«Буковель», «Бистриця», «Чорногора», «Женець». За всіма проектами, базуючись на ретельному вивченні сучасного стану навколишнього середовища, були встановлені ймовірні негативні впливи на чинники довкілля при впровадженні різних запропонованих альтернатив та розроблений комплекс природоохоронних заходів для всіх очікуваних негативних наслідків.

У 2003-2007 рр. Ярослав Олегович очолює випускову кафедру природних ресурсів і туризму, ліцензує нову в університеті спеціальність «Туризм».

З 2006 р. під керівництвом Я.О. Адаменка виконуються дослідження щодо визначення сучасного стану чинників навколишнього середовища в межах нафтогазових родовищ Кубаш-Луква і Майдан (Богородчанський район). Цей проект є спільним проектом ІФНТУНГ з Шведською компанією «Capital Oil AB».

Наукові доробки стали основою докторської дисертації на тему «Оцінка впливів техногенно небезпечних об'єктів на навколишнє середовище: науково-теоретичні основи, практична реалізація», захист якої за спеціальністю 21.06.01 – екологічна безпека з технічних наук відбувся у 2006 р на засіданні спеціалізованої Вченої ради Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Вчене звання професора по кафедрі екології присвоєно у 2008 році.

З 2007 р. і по цей час Ярослав Олегович очолює випускову кафедру екології, є дійсним членом науково-методичної комісії Міністерства освіти і науки України з напрямку підготовки «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування».

Науковий напрямок досліджень завідувача кафедри екології тісно пов'язаний з тематикою держбюджетних науково-дослідних робіт ІФНТУНГ, які виконувалися за рахунок фінансування Міністерства освіти і науки України: тем «Наукові основи розробки техногенно-екологічної безпеки в нафтогазовій галузі та нетрадиційній енергетиці», «Науково-методичні основи оцінки впливів об'єктів паливно-енергетичного комплексу на екологічні системи і здоров'я людини в Карпатському регіоні», «Дослідження нових технологій підвищення ефективності видобування вуглеводнів, в тому числі з низькодебітних свердловин», «Розроблення моделей збалансованого ресурсокористування та екологічної безпеки геосистем в регіоні Українських Карпат», а також з галузевими науково-дослідними та проектно-конструкторськими роботами ПАТ «Укрнафта» – за завданням нафтогазовидобувних управлінь «Надвірнанафтогаз» та «Бориславнафтогаз» ним виконані розділи матеріалів ОВНС для проектів розробки Бориславського, Новосхідницького, Орів-Уличнянського, Стрильбичського, Східницького, Старосамбірського, Іваніківського та інших нафтогазових родовищ.

У 2008-2010 рр. був науковим керівником тем «Розроблення та запровадження державної системи моніторингу навколишнього природного середовища (створення та забезпечення функціонування центру моніторингу довкілля) в Івано-Франківській області», «Розробка «Обласної програми охорони навколишнього природного середовища до 2015 р.», які виконувались за замовленням Державного управління охорони навколишнього природного середовища в Івано-Франківській області. Останні 5 років науковий напрям кафедри екології ІФНТУНГ пов'язаний з науковою темою «Екологічна безпека і землевпорядне забезпечення територіально-адміністративних одиниць та експлуатаційна надійність промислових об'єктів».

Під керівництвом Я.О. Адаменка захищена докторська і кандидатська дисертації, понад 50 магістерських робіт та 90 дипломних проектів. Професор Я.О. Адаменко є науковим керівником п'ятих аспіратів, головою міжкафедрального наукового семінару та членом спеціалізованих Вчених рад ІФНТУНГ та Кременчуцького національного університету ім. М.Остроградського.

За багаторічну сумлінну працю проф. Я.О. Адаменко нагороджений грамотами ІФНТУНГ та Івано-Франківської обласної ради та обласної державної адміністрації.

Професор Я.О. Адаменко характеризується високим фаховим і науково-педагогічним рівнем, компетентністю у сфері організації навчально-методичної діяльності кафедри, вимогливістю до себе і до підлеглих, чуйністю та добротою, користується авторитетом та повагою серед колег та студентів. Є автором понад 120 наукових та 25 навчально-методичних праць.

Редакція журналу «Екологічна безпека та збалансоване ресурсокористування» та колектив кафедри екології від щирого серця вітають свого головного редактора та завідувача з ювілеєм і бажають Ярославу Олеговичу міцного здоров'я, творчої наснаги, вагомих наукових здобутків і доброї вдачі! 50 років – це тільки «екватор», попереду ще нові досягнення на тернистому шляху вченого, вчителя молодих науковців та вихователя студентської молоді – майбутньої інтелектуальної еліти України.

Ярослав Адаменко: Екологічні аудитори потрібні навіть на митниці та в податковій

«Екологічний контроль і аудит» – таку спеціальність збираються відкрити цього року в Інженерно-екологічному інституті Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Цю вимогу висуває перед вищою школою назріле в українському суспільстві соціальне замовлення на підготовку фахівців такої професії.

- В умовах ринкової економіки підприємства різних форм власності зобов'язані дотримуватись чинного в Україні законодавства, й нерідко міжнародних норм стосовно гарантування екологічної безпеки того чи іншого виду виробничої діяльності, – розповідає завідувач кафедри екології інженерно-екологічного інституту ІФНТУНГ професор Ярослав Адаменко. – Державі ж належить здійснювати контроль за виконанням цієї вимоги. Отже, екологічного аудиту, тобто перевірки екологічної документації як на наявність, так і на її відповідність законодавчій базі за всіма показниками, нікому не уникнути. А це якраз робота для екологічного аудитора. Надто ж його послугами мусять користуватись, скажімо, коли підприємство переходить з однієї форми власності на іншу: приміром, з державної – в приватну, а з ПП, наприклад, на СП - спільне підприємство. Такі трансформації обов'язково вимагають проведення екологічного аудиту.

Тим часом у нашій області тільки дві особи мають сертифікат екологічного аудитора – документ на право проведення такого виду діяльності видає Міністерство екології та природних ресурсів. При чому один фахівець живе в Івано-Франківську, а другий – у Калуші. Якщо ж узяти, скажімо, сусідню з нами Львівщину, то там працює понад три сотні таких спеціалістів, а в Донецькій чи Дніпропетровській – по 1,5 тисячі. Та все одно як для України – то доволі рідкісна професія. Таких фахівців готує тільки п'ять ВНЗ.

Отож ми й вирішили... А тим паче спонукало нас до такого кроку і рішення про добування на території області сланцевого газу. Якщо цей промисел розпочнеться, то потрібно буде проводити велику роботу з визначення стану навколишнього середовища, з моніторингу довкілля як до розвідувальних бурінь, так після них. Там-то експерти з екології будуть на вагу золота.

Наша пропозиція вже успішно пройшла погодження в обласній держадміністрації та в Міністерстві освіти і науки України. Нині ліцензуємо цю спеціальність та сподіваємося, що з нового навчального року почнемо освітню діяльність за спеціальністю «Екологічний контроль і аудит» освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» і кваліфікацією «Експерт з екології». Немає сумнівів, що такий фах стане доволі перспективним для нашої молоді. Спеціалісти з екологічного контролю й аудиту зможуть працювати не лише в інспекції чи лабораторії, а й на митниці, податковій службі, прокуратурі чи інших структурах, де передбачено здійснення екологічного нагляду.

Варто додати, що наші студенти – магістри навчаються паралельно і в Польщі – у Краківській гірничо-металургійній академії «КГМА». Тож після закінчення п'ятого курсу і захисту магістерських робіт вони отримують дипломи магістра не лише ІФНТУНГ, а й КГМА. А польський диплом – це вже документ про вищу освіту європейського взірця...